

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 25/04/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 411: DỪNG TÂM THANH TỊNH NIỆM PHẬT MỚI TƯƠNG ƯNG VỚI PHẬT

Chúng ta dùng vọng tâm, tạp tâm niệm Phật thì không thể tương ưng với Phật. Chúng ta làm việc thiện lành bằng tâm thanh tịnh thì việc đó mới có kết quả viên mãn. Chúng ta làm việc thiện bằng tâm ảo danh, ảo vọng thì chắc chắn việc sẽ không viên mãn. Nếu một việc đạt đến viên mãn thì chúng ta và tất cả những người liên quan đều sẽ hoan hỷ. Nếu chúng ta khởi lên ý niệm thành bại, được mất, tốt xấu hơn thua thì người xung quanh cũng sẽ khởi những ý niệm này. Chúng ta làm việc thiện lành bằng tâm chân thành thì việc đó mới gọi là Phật sự. Nếu chúng ta làm việc thiện bằng vọng tâm, tạp tâm thì việc đó là Ma sự. Chúng ta phải hiểu rõ việc này, nếu không thì càng làm nhiều việc sẽ càng nhiều phiền não.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta phải dùng giác tâm để niệm Phật. “Giác tâm” chính là tâm thanh tịnh. Tâm mê hoặc là tâm vọng tưởng, tâm phân biệt, chấp trước”***. Chúng ta niệm Phật chưa tương ưng với Phật vì chúng ta dùng tâm mê niệm Phật. Tâm mê chính là tâm vọng tưởng, phân biệt, chấp trước. Chúng ta ngồi niệm Phật nhưng trong tâm vẫn hiện lên những câu chuyện với đầy đủ âm thanh, ánh sáng thì đây là chúng ta niệm Phật bằng tâm mê. Tập khí, phiền não của chúng ta rất đáng sợ! Nếu chúng ta không thay đổi được tâm cảnh này thì con đường vắng sanh sẽ mờ mịt! Nếu chúng ta không nỗ lực bứt phá khỏi tập khí, phiền não thì chúng ta sẽ giống như Ngài Lý Bình Nam nói: ***“Đáng sinh tử như thế nào vẫn phải sinh tử như thế đó! Đáng đọa lạc như thế nào vẫn phải đọa lạc như thế đó!”***. Phật Bồ Tát cũng không thể cứu chúng ta!

Thế giới Ta Bà rất nhiều khổ đau, nhiều việc khiến tâm chúng ta bị phiền não. Hiện tại, chúng ta có thể an vui nhưng thời gian này sẽ rất ngắn, dần dần sẽ có nhiều việc xảy ra. Trên Tịnh Độ Kinh dạy chúng ta: ***“Yểm ly Ta Bà, hân cầu Cực Lạc”***. Chúng ta phải mau mau rời khỏi thế giới Ta Bà, đừng tham chấp thế

giới phiền não này! Hiện tại, nếu chúng ta gặp rất nhiều khổ đau, chương ngại vậy làm sao giữ được tâm thanh tịnh? Nếu tâm chúng ta không thanh tịnh, chúng ta niệm Phật bằng tâm loạn động, phiền não thì không thể tương ưng với Phật. Thế gian này chân thật như trên Kinh Phật đã nói: **“Thế gian vô thường, khổ, không, vô ngã”**. Chúng ta hiểu được điều này thì tâm sẽ dần dần buông xả, câu Phật hiệu sẽ dần dần thanh tịnh.

Hòa Thượng nói: **“A Di Đà Phật” là tiếng Phạn, dịch ra nghĩa là vô lượng giác, giác mà không mê. Tâm giác chính là tâm thanh tịnh. Tâm mê là tâm vọng động. Trong tâm giác không có vọng niệm, trong tâm mê có vọng niệm**”. Hằng ngày, chúng ta vẫn dùng tâm mê để niệm Phật nên chúng ta niệm mãi vẫn không thể tương ưng với Phật. Phật A Di Đà là từ nơi tự tánh của chúng ta lưu xuất ra. Trên Kinh Phật nói: **“Tự tánh của chúng sanh vốn dĩ là thuần tịnh, thuần thiện”**. Nếu chúng ta trở về được với tâm thanh tịnh thì chúng ta niệm Phật liền tương ưng với Phật. Chúng ta chưa trở về với tâm thanh tịnh của chính mình, chúng ta vẫn niệm Phật bằng tạp tâm nên không thể tương ưng với Phật.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta khởi vọng tưởng, vọng niệm triền miên, đây là chúng ta đang mê hoặc, điên đảo. Chúng ta niệm câu “A Di Đà Phật”, buộc chặt tâm mình vào câu “A Di Đà Phật”, dừng lại tất cả mọi vọng niệm, chính là chúng ta niệm Phật bằng giác tâm”**. Chúng ta niệm Phật mà chưa thể dừng lại tất cả vọng niệm là do chúng ta niệm Phật bằng tâm mê. Hiện tại, tâm chúng ta vẫn mê hoặc, điên đảo, vọng niệm triền miên.

Nếu chúng ta có thời gian cố định công phu niệm Phật thì sẽ nhận thấy, vọng niệm của chúng ta nhiều như dòng thác, như sóng biển. Khi chúng ta không để tâm, chúng ta tưởng rằng mình không có vọng niệm. Nếu mỗi ngày chúng ta niệm Phật khoảng nửa giờ, chúng ta buộc tâm lại thì sẽ thấy vọng niệm của mình triền miên, không bao giờ ngừng nghỉ. Chúng ta triền miên trong vọng tưởng nên không nhận thấy mình có rất nhiều vọng tưởng.

Hòa Thượng nói: **“Tại sao câu Phật hiệu không thể đánh bật được vọng niệm? Vì thời gian chúng ta niệm câu Phật hiệu quá ít!”**. Nếu mỗi ngày, chúng ta niệm Phật khoảng một, hai giờ thì chúng ta vẫn còn hơn 22 giờ sống trong vọng tưởng. Khi chúng ta ngủ, chúng ta vẫn đang vọng tưởng, thậm chí, trong giấc mộng, chúng ta thấy mình ngủ mơ, đây là mộng ở trong mộng. Chúng ta phải đề

khởi câu Phật hiệu nhiều hơn. Tổ Sư Đại Đức mỗi ngày niệm 50 vạn, 100 vạn câu Phật hiệu, từ canh ba các Ngài đã thức dậy niệm Phật. Thời gian các Ngài niệm Phật một ngày bằng chúng ta niệm Phật trong 5 năm, 10 năm. Bài khai thị “*Trời đã xé bóng đường về còn xa*” cũng nhắc nhở chúng ta dành nhiều thời gian để niệm Phật. Chúng ta quán sát trong thời gian qua, chúng ta đã niệm được bao nhiêu câu Phật hiệu? Chúng ta tự phản tỉnh chính mình mà cảm thấy hổ thẹn vì thời gian niệm Phật của chúng ta quá ít!

Hòa Thượng thường nhắc nhở chúng ta: “***Phải dùng câu Phật hiệu để thay đổi tất cả các vọng niệm***”. Chúng ta muốn câu Phật hiệu đánh bật được vọng niệm thì phải niệm câu Phật hiệu nhiều hơn vọng niệm. Chúng ta không thể đánh bật được vọng niệm vì thời gian niệm Phật quá ít! Chúng ta hiểu điều này để nhắc mình phải cố gắng hơn!

Hòa Thượng nói: “***Hằng ngày, chúng ta chìm đắm trong vọng tưởng, vọng niệm triền miên***”. Chúng ta chìm đắm trong mê hoặc, điên đảo nên thời gian niệm Phật rất ít. Hòa Thượng thường đưa ví dụ, trong thời gian của một khoảnh khắc tay có khoảng 32 triệu ý niệm, điều này cho thấy vọng niệm của chúng ta rất nhiều. Nếu chúng ta niệm Phật với trạng thái như hiện tại thì khi sinh tử đến, chúng ta không thể giữ được chánh niệm. Hằng ngày, khi không có việc bức bách, chúng ta vẫn không thể đánh bật được vọng niệm vậy thì khi bệnh khổ đến, cái chết cận kề, tâm lo sợ của chúng ta sẽ rất lớn. Chúng ta không sớm thấu hiểu việc này thì khi sinh tử đến, chúng ta rất khó vượt thoát.

Hòa Thượng nói: “***Tâm giác là nhất tâm, nhất tâm chính là chân tâm. Chúng ta đối nhân xử thế tiếp vật, không luận là thuận cảnh, nghịch cảnh, thiện duyên hay ác duyên đều phải dùng chân tâm. Đây chính là tâm giác. Giác rồi thì tự tại***”. Hiện tại, phần lớn chúng ta đang sống trong thuận cảnh, chúng ta chưa bị bệnh khổ, chưa cận kề cái chết nên chúng ta chưa sợ. Khi chúng ta có bệnh nan y, cận kề cái chết, chúng ta mới cảm thấy khiếp sợ. Người càng nhiều tiền tài, danh vọng, địa vị thì càng sợ chết, vì họ sợ sẽ phải bỏ lại tất cả.

Chúng ta chưa bị bệnh khổ, chưa có dấu hiệu của cái chết thì tâm phản tỉnh của chúng ta chưa cao. Nhưng những điều này nhất định sẽ đến vào một ngày rất gần. Chúng ta thấu hiểu việc này không phải để lo lắng mà để biết những việc nên làm. Việc chúng ta cần làm là quay về với chánh niệm, rời xa vọng niệm.

Phật thường nhắc nhở chúng ta: **“Thế gian vô thường, khổ, không, vô ngã”**. Thế gian này là vô thường, không có gì là thật. Khi chúng ta còn khỏe thì phải nỗ lực làm, đừng trông đợi người khác. Trên **“Kinh Vô Lượng Thọ”** nói rất rõ, khi sinh tử đến, nếu người khác niệm Phật cho chúng ta bằng tâm thanh tịnh, đúng như pháp thì có được bảy phần công đức, trong bảy phần này chúng ta chỉ được hưởng một phần. Nếu họ làm không đúng như pháp thì sẽ không có công đức. Do vậy chính chúng ta phải nỗ lực làm!

Hòa Thượng Hải Hiền đã nói một câu khiến chúng ta phải phản tỉnh. Khi có người nói với Ngài: **“Khi nào Ngài vãng sanh thì Ngài nói để chúng con đến niệm Phật cho Ngài!”**. Hòa Thượng Hải Hiền nói: **“Người ta niệm cho mình không chắc!”**. Hòa Thượng Hải Hiền nhắc nhở chúng ta, phải chính chúng ta niệm Phật, người khác niệm cho chúng ta không chắc chắn. Hằng ngày, khi chúng ta niệm Phật, chúng ta vẫn vọng tưởng triền miên, thậm chí vọng niệm đánh bật cả câu Phật hiệu. Khi chúng ta bị bệnh khổ, cận kề cái chết thì tâm sẽ luôn lo sợ, rất khó đề khởi câu Phật hiệu. Hòa Thượng nói: **“Không luận là nghịch cảnh hay thuận cảnh, thiện duyên hay ác duyên, chúng ta đều phải nhất tâm niệm Phật”**. Người đạt được nhất tâm trong mọi hoàn cảnh là người có công phu rất cao.

Hòa Thượng nói: **“Giác tâm” là nhất tâm. “Nhất tâm” là chân tâm. Nếu như chúng ta khởi ý niệm phân biệt, chấp trước thì đây đã là có hai tâm. Chúng ta có hai tâm thì đã mê hoặc. Tâm chúng ta mê thì sẽ cảm nhận được cái khổ. Tâm của Phật thanh tịnh. Trong tâm thanh tịnh nhất niệm bất sanh. Chúng ta mỗi ngày dấy khởi rất nhiều vọng niệm, có vọng niệm chính là mê. Vọng niệm càng nhiều thì mê càng sâu**. Trong tâm thanh tịnh không sinh khởi một niệm. Phàm phu chúng ta tâm không thanh tịnh, chúng ta có rất nhiều vọng niệm đây là chúng ta đang mê rất sâu. Hằng ngày, chúng ta chìm đắm trong vọng tưởng, phân biệt. Thí dụ, chúng ta vừa nhìn thấy một bức ảnh thì não liền phân biệt người này đẹp hay xấu, trong quá khứ đã làm những việc gì; chúng ta vừa nghĩ đến một người thì tất cả thông tin về họ liền hiện ra. Chúng ta cho rằng người này tốt, người kia xấu, chúng ta muốn gần gũi người tốt thì tâm chúng ta đã phân biệt, chấp trước.

Hòa Thượng nói: **“Tâm Phật là bình đẳng, Phật đối với tất cả chúng sanh không có sự khác biệt. Ngày nay, chúng ta ở trong tất cả cảnh giới đều không**

bình đẳng, đây chính là mê”. Tâm của Phật thanh tịnh, trong tất cả các cảnh giới đều như như bất động. Tâm chúng ta nhiễm ô nên ở trong cảnh giới nào thì bị động bởi cảnh giới đó. Chúng ta gặp thiện duyên thì tham chấp, gặp nghịch duyên thì ghét bỏ. Chúng ta quán sát xem mình đang mê hay đang giác? Chúng ta đều đang mê, thậm chí mê rất sâu!

Hòa Thượng nói: ***“Phật Bồ Tát dùng tâm chân thành với tất cả chúng sanh, không có một chút hư ngụy. Nếu chúng ta cũng dùng chân tâm thì ta và Phật Bồ Tát không hề có sự khác biệt. Trên Kinh Phật nói, tâm chân thành là giác, tâm thanh tịnh là giác, tâm bình đẳng là giác. Do đây có thể biết chúng ta phải dùng giác tâm niệm Phật để cầu sanh Tịnh Độ thì mới có thể đạt đến cứu cánh viên mãn***”. Phật Bồ Tát, Tổ Sư Đại Đức đã dạy bảo chúng ta lý luận, phương pháp, nếu chúng ta làm y theo thì nhất định có kết quả. Hiện tại, có những lúc chúng ta cũng khởi được tâm chân thành, nhưng thời gian này rất ngắn, thời gian chúng ta dùng tâm giả dối rất nhiều. Tâm thanh tịnh là giác. Tâm chúng ta đã thanh tịnh chưa? Tâm chúng ta chưa thanh tịnh. Chúng ta vẫn bị ý niệm *“tự tư tự lợi”*, ý niệm hưởng thụ *“năm dục sáu trần”*, *“tham, sân, si, mạn”* dẫn dắt nên tâm chúng ta không thể thanh tịnh. Tâm bình đẳng là giác. Hằng ngày, chúng ta vận dụng được tâm thanh tịnh hay vẫn dùng tâm bất bình đẳng? Trong đời nhân xử thế tiếp vật, hành động tạo tác, chúng ta đều dùng tâm bất bình đẳng.

Hòa Thượng nói: ***“Tâm chân thành là giác, tâm thanh tịnh là giác, tâm bình đẳng là giác. Nếu chúng ta dùng tâm này niệm Phật cầu vãng sanh thì nhất định được cứu cánh viên mãn***”. Nếu chúng ta dùng tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng làm lợi ích cho cộng đồng, xã hội thì nhất định việc sẽ thành tựu viên mãn. Trong đời nhân xử thế tiếp vật, hành động tạo tác chúng ta đều dùng tâm giác thì chắc chắn sẽ không có chướng ngại, việc sẽ đạt đến viên mãn. Người vô tư, vô cầu thì sẽ làm mọi việc đạt đến viên mãn. Chúng ta có mong cầu thì cho dù làm được việc, chúng ta vẫn phiền não.

Khi chúng ta bước qua tuổi 50, tuổi 60 thì chúng ta dần sẽ nhìn rõ mọi sự, mọi việc hơn. Người thế gian gọi đây là kinh nghiệm, qua những vấp ngã, khổ đau, chúng ta sẽ biết cách tránh những khổ đau này. Nhiều người nghĩ rằng, mình niệm Phật thì sẽ không còn khổ đau nhưng chúng ta có dùng tâm chân thành,

thanh tịnh để niệm Phật hay không? Nếu chúng ta dùng tâm giác niệm Phật thì trong đời nhân xử thế tiếp vật chúng ta cũng sẽ dùng tâm giác.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng dạy chúng ta phải dùng tâm thanh tịnh, chính là phải dùng tâm giác niệm Phật. Hằng ngày, chúng ta có dùng tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, hay chính là dùng tâm giác niệm Phật hay không? Trong đời nhân xử thế tiếp vật chúng ta cũng phải dùng tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng. Chúng ta làm việc lợi ích chúng sanh bằng tâm này thì sẽ không có chướng ngại, mọi việc sẽ viên mãn. Nếu chúng ta có chướng ngại, khổ đau thì phải phản tỉnh chính mình.

Hòa Thượng nói, “**A Di Đà Phật**” chính là vô lượng giác. “*Giác*” mà không mê. Chúng ta phải dùng tâm giác mà không mê để niệm Phật. Nếu chúng ta dùng tâm mê để niệm Phật thì sẽ vẫn khổ đau, chướng ngại. Nếu chúng ta không nỗ lực hơn thì sẽ không thể vượt qua sự chi phối của tập khí, phiền não. Người xưa, hoàn cảnh, nhân tâm ít bị ô nhiễm, ngày nay, nhân tâm ô nhiễm, hoàn cảnh ô nhiễm nên chúng ta rất khó trở về với tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng.

Có nhiều người nghĩ rằng, ngày nay nhiều người sống không thật, nếu họ dạy con sống chân thật thì chúng sẽ bị ăn hiếp, sẽ bị thiệt thòi. Hòa Thượng nói: “**Người khác sống không thật, không chân thành là việc của họ, chúng ta phải sống chân thành, thanh tịnh, bình đẳng**”. Người khác mê là việc của họ, chúng ta phải hướng đến tâm giác. Người khác mê vì họ không cầu vượt thoát sinh tử, họ chìm đắm trong sinh tử. Nếu chúng ta học Phật nhiều năm mà không hiểu đạo lý này thì đã lãng phí thời gian. “**A Di Đà Phật**” là giác. Chúng ta phải dùng tâm giác để niệm Phật thì mới có thể tương ưng với Phật. Chúng ta dùng tâm mê để niệm Phật thì không thể tương ưng với Phật A Di Đà. Chúng ta niệm Phật nhiều năm mà không tương ưng với Phật thì sẽ sinh tâm hoài nghi. Rất nhiều người rơi vào tâm cảnh này mà không kiểm điểm lại chính mình, kiểm điểm lại phương pháp hành trì. Người xưa nói: “*Hành hữu bất đắc phản cầu chư kỷ*”. Việc không thông thì phải xem lại chính mình. Phật Bồ Tát, Tổ Sư Đại Đức, rất nhiều người làm được mà chúng ta không làm được thì chắc chắn lỗi ở nơi chúng ta, có thể là do phương pháp không tốt, dụng tâm không tốt. Phàm phu chúng ta đa phần là dụng tâm không tốt.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.

Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!